

ΝΟΜΟΣ 4412/2016 ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΠΕΔΜΕΔΕ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Ν 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147)

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Ν 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α' 147) αποτελεί προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24 ΕΕ (διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων) και 2014/25/ΕΕ (προμήθειες φορέων στους τομείς του ύδατος, ενέργειας μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών).

Ο σκοπός του παρόντος «ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΟΔΗΓΟΥ» είναι η συνοπτική παρουσίαση μόνο των διατάξεων που αφορούν στα δημόσια έργα, με εύληπτο τρόπο, ώστε να απαντηθούν τα ερωτήματα των μελών της ΠΕΔΜΕΔΕ, και να μπορέσουν να ανταποκριθούν άμεσα στα νέα δεδομένα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους.

Να επισημανθεί εξ αρχής, ότι η έλλειψη διατάξεων για την διάρθρωση και λειτουργία των Μητρώων , ΜΕΚ - ΜΕΕΠ, (εγγραφή, κατάταξη, εξέλιξη, στελέχωση κλπ) δυσχεραίνει την άμεση εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας, ως προς τους εργολήπτες (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και δεν επιτρέπει την συνολική αξιολόγηση ενός ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου για τα δημόσια έργα.

Η καινοτομία του Ν 4412/2016, συνίσταται ότι για πρώτη φορά εκτός από την προσαρμογή στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, το ίδιο ενιαίο νομοθετικό κείμενο περιλαμβάνει και διατάξεις εσωτερικού (εθνικού δικαίου) που αφορούν στην εκτέλεση των δημοσίων έργων, και στην έννομη προστασία κατά την ανάθεση τους, συστήνοντας νέα όργανα στο στάδιο προ της ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης (Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών).

Η διάρθρωση του νόμου είναι η ακόλουθη :

Βιβλίο I : Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ) (αρ. 2-221)

Βιβλίο II : Συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών πρώην εξαιρουμένων τομέων (προσαρμογή στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ) (αρ. 222-338)

Βιβλίο III : Διακυβέρνηση (αρ. 339-344)

Βιβλίο IV : Έννομη προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων (αρ. 345-374)

Βιβλίο IV : Τελικές διατάξεις (αρ. 375 - 379)

Κάθε βιβλίο του νόμου περιέχει μέρη, κεφάλαια, τίτλους, τμήματα και ενότητες.

Για πρακτικούς λόγους η παρουσίαση θα ακολουθήσει, καταρχήν, την δομή του νόμου και θα περιλαμβάνει τα εξής μέρη :

I ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ,

II ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ,

III ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ,

IV ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ,

V ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

I ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

I ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ο νόμος εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις που αναθέτουν όλες «αναθέτουσες αρχές» (αρ. 2 παρ. 1 περ. 1). Το σημείο που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι με την ρύθμιση αυτή καταργούνται όλες οι ειδικές διατάξεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων έργων (ειδικοί κανονισμοί) των οργανισμών και εταιρειών του δημοσίου (ΔΕΗ, ΕΡΓΑΟΣΕ, ΕΥΑΘ ΑΕ, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης ΟΤΑ κλπ). Συνεπώς το σύνολο των αναθετουσών αρχών της χώρας θα δημοπρατεί, αναθέτει και εκτελεί δημόσια έργα σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, καθώς κάθε άλλη αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη καταργείται (αρ. 377 παρ. 2)

2. ΟΡΙΣΜΟΙ (αρ 2) :

Ο νόμος εισάγει νέες έννοιες και δίδει ορισμούς, που θα βρουν πρακτική εφαρμογή στην ανάθεση και στην εκτέλεση του έργου.

Στην **παρ. 7 του άρθρου 2** δίδεται ο ορισμός του δημόσιου έργου : «Ως έργο νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού το οποίο αρκεί αυτό καθαυτό για την εκπλήρωση μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας. Η εκτέλεση των εργασιών του προηγούμενου εδαφίου απαιτεί ιδίως την εφαρμογή μελέτης κατά την έννοια του παρόντος, με τη χρήση τεχνικών γνώσεων και μεθόδων και αφορά νέες κατασκευές επεκτάσεις, ανακαινίσεις, επισκευές – συντηρήσεις κατά την λειτουργία, κατεδαφίσεις υποδομών, ιδίως στις κατηγορίες οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, ηλεκτρομηχανολογικών, λιμενικών, βιομηχανικών ενεργειακών, δικτύων πρασίνου, καθαρισμού και επεξεργασίας νερού, υγρών, στερεών και αερίων αποβλήτων, γεωτρήσεων, ειδικών μονώσεων, ανελκυστήρων, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, πλωτών έργων και εγκαταστάσεων, ναυπηγείων, αποκαλύψεις, μεταλλείων ή όπως οι κατηγορίες αυτές διαμορφώνονται από τις κείμενες διατάξεις και των υποδομών εκ του συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών».

Σε σχέση με τον προηγούμενο ορισμό έχει (ορθώς) απαλειφθεί ο όρος «εργασιών πολιτικού μηχανικού», ορισμός που είχε δημιουργήσει σωρεία ερμηνευτικών προβλημάτων στο παρελθόν

Στην **παρ. 9 του άρθρου 2** δίδεται ο ορισμός για τις προμήθειες, που θα επιλύσει την μόνιμη σύγχυση και πάγιο αίτημα της ΠΕΔΜΕΔΕ, για την διάκριση έργου - προμήθειας :

« ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη

μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, αγαθών. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης».

Στην **παρ. 22 του άρθρου 2** δίδεται ο ορισμός μιας νέας έννοιας:

«ως «κύκλος ζωής» νοούνται όλα τα διαδοχικά και/ή διασυνδεδεμένα στάδια, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και της ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθούν, της παραγωγής, της εμπορίας και των όρων της, της μεταφοράς, της χρήσης και της συντήρησης, καθ' όλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή ενός έργου ή της παροχής μιας υπηρεσίας, από την αγορά των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι την απόρριψη, την εκκαθάριση και το τέλος της υπηρεσίας ή χρήσης»

Στην παρ.2 .6 εισάγεται ένας νέος όρος της **«επιτελεστικότητας»**,

«ως «επιτελεστικότητα» νοείται το σύνολο των μετρήσιμων ιδιοτήτων ενός έργου, οι οποίες αναφέρονται στην ταυτόχρονη ύπαρξη ασφάλειας, λειτουργικότητας και αισθητικής εμφάνισης για την τεχνική διάρκεια ζωής του», ο οποίος συνδυάζεται και με την συγκρότηση και τήρηση του φακέλου δημόσιας σύμβασης (αρ. 45 παρ. Α2)

3. ΟΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ : ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΝΩ & ΚΑΤΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ

Ο νόμος σε όλες του τις διατάξεις (κριτήρια ανάθεσης, έννομη προστασία κλπ) εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, άνω και κάτω των ορίων εφαρμογής των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όμως με συγκεκριμένες διατάξεις (**άρθρα 116-118**) εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν αποκλειστικά συμβάσεις κάτω των ορίων. Είναι διατάξεις σχετικές με τον συνοπτικό διαγωνισμό (έως 60.000 ευρώ, αρ. 117) και την απευθείας ανάθεση (έως 20.000 ευρώ αρ. 118) καθώς και διαφορετικές προθεσμίες δημοσίευσης και συστημάτων ανάθεσης.

Επίσης διάκριση (ως προς τα όρια) υφίσταται στο Ευρωπαϊκό Ένιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) , για διαγωνισμούς άνω των ορίων, και το προτεινόμενο από την ΕΑΑΔΗΥ, για τα έργα κάτω των ορίων. Η ΕΑΑΔΗΣΥ προχώρησε στην κατάρτιση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), κατά πιστή αντιγραφή του «Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 5/1/2016 για την καθιέρωση του

τυποποιημένου εντύπου για το «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας» και του Παραρτήματος 2 του κανονισμού. Στόχος του ΤΕΥΔ είναι η μείωση του διοικητικού φόρτου που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ (πρώην εργοληπτικές επιχειρήσεις)

Στο άρθρο 19 περιγράφονται οι δικαιούμενοι συμμετοχής, «οικονομικοί φορείς» (σημ. πρώην εργοληπτικές επιχειρήσεις), νομικά και φυσικά πρόσωπα. Στη συνέχεια η παρ. 2 του άρθρου κάνει λόγο και για καλούμενες ενώσεις οικονομικών φορέων (πρώην κοινοπραξίες) , με την διευκρίνιση ότι «Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν από τις εν λόγω ενώσεις να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής». Άρα οι ενώσεις οικονομικών φορέων δεν υποχρεούνται να ενδυθούν ορισμένη νομική μορφή για την συμμετοχή τους.

5. ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Ή ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Με τον όρο επίσημοι κατάλογοι ο νόμος εννοεί τα επίσημα μητρώα που ισχύουν στην κάθε ευρωπαϊκή χώρα (είναι το αρ. 64 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Στην Ελλάδα το επίσημο Μητρώο για τα δημόσια έργα είναι το ΜΕΕΠ

Στο άρθρο 83 προβλέπεται (παρ. 5) ότι «Η εγγραφή και κατάταξη στο ΜΕΕΠ, Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας στην καλούμενη τάξη και κατηγορία του αντίστοιχου Μητρώου»

Σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις, έως την υιοθέτηση νέων διατάξεων για το θέμα των Μητρώων, εξακολουθούν να ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του ν 3669/2008.

Στην παρ. 10 γίνεται αναφορά για έκδοση Προεδρικού Διατάγματος από Υπ. Οικονομίας και ΥΠΥΜΕΔΙ (ανάλογα αρμοδιότητας) για την λειτουργία

επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (με το οποίο θα ρυθμιστούν όλες οι λεπτομέρειες σχετικές με την λειτουργία των ΜΕΕΠ - ΜΕΚ)

6. ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΥΜΒΑΣΗΣ - ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΝΙΑΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ) - ΕΠΙΓΡΑΜΜΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ (e - Certis)

Ο νόμος προβλέπει ότι θα γίνεται χρήση αποκλειστικά των προτύπων εντύπων διακήρυξης, με δεσμευτική ισχύ, που εκδίδει η Αρχή, (ΕΑΑΔΗΣΥ) της παρ. 2 αρ. 2 ν. 4013/2011 (παρ. 5 αρ. 53)

Ειδικά όμως για δημόσιες συμβάσεις έργων / μελετών και παροχής τεχνικών υπηρεσιών λοιπά πρότυπα τεχνικού περιεχομένου των περιπτώσεων κδ' κέ' της παρ. 2 του άρθρου 53 με δεσμευτική ή μη ισχύ, καθώς και σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες εκδίδονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων (παρ. 6 αρ. 53)

Μια καινοτομία που εισάγει ο νόμος στο αρ. 79 είναι το **ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΕΝΙΑΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ)** :

1) Δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων.

Με το άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» (ΕΕΕΣ) του νόμου 4412/2016, ενσωματώθηκε το άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ ΕΕ.

Το ΕΕΕΣ αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, η οποία **υποβάλλεται από τους οικονομικούς φορείς** και συνιστά **προκαταρκτική απόδειξη** προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις, που ορίζει η παρ. 2 του άρθρου 79 του νόμου 4412/2016 :

Α) Ότι δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 του ν. 4412/2016, λόγω της οποίας αποκλείεται ή μπορεί να αποκλειστεί από διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης .

Β) Ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77 του νόμου

Γ) Ότι κατά περίπτωση τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το αρ. 84 για τον περιορισμό του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν

Δ) Εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης υπερβαίνει το 1.000.000 ευρώ, εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005.

Δηλαδή οι οικονομικοί φορείς για την συμμετοχή τους στους διαγωνισμούς δημοσίων έργων θα κρίνονται βάσει αυτών των εγγράφων, τα οποία ισοδυναμούν με υπεύθυνες δηλώσεις των διαγωνιζομένων

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 83 «Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από Οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου», οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτουν σχετική πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου **ΜΠΟΡΟΥΝ** όσον αφορά τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με τα μέρη III έως V (του ΕΕΕΣ), να υποβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή ή στον αναθέτοντα φορέα το πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

II) Δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων : (αρ 79 παρ 4)

Η ΕΑΑΔΗΣΥ προχώρησε στην κατάρτιση του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), κατά πιστή αντιγραφή του «Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 5/1/2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας» και του Παραρτήματος 2 του κανονισμού. Στόχος του ΤΕΥΔ είναι η μείωση του διοικητικού φόρτου που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής.

Τέλος εισάγεται με το νόμο το ΕΠΙΓΡΑΜΜΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ (e - Certis), το οποίο στο μέλλον θα αποτελέσει μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων, με δεδομένα για όλους τους οικονομικούς φορείς, που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων, και όπου οι αναθέτουσες αρχές θα αναζητούν τα αντίστοιχα πιστοποιητικά.

7. Κριτήρια επιλογής (αρ. 75 & 76)

Στο **αρ 75** αναφέρονται τα γενικά κριτήρια επιλογής τα οποία μπορεί να αφορούν :

- α) καταλληλότητα για άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας
- β) οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια
- γ) τεχνική και επαγγελματική ικανότητα

- Εγγραφή σε Μητρώα (ΜΕΕΠ) (χωρίς ακόμα τη νομοθετική ρύθμιση περί Μητρώων)

Στην **παρ. 2** οι αναθέτουσες αρχές να μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο παράρτημα XI του Προσαρτήματος Α ή να συμμορφώνονται με οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο παράρτημα αυτό.

Στην παρ.3 αναφέρεται ότι:

« Όσον αφορά την **οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια**, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς, ιδίως να έχουν έναν ορισμένο **ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών**, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασηςΟ ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν

υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της σύμβασης ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο . Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε σχέση με κάθε επιμέρους τμήμα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οι οικονομικοί φορείς ανά ομάδες τμημάτων, σε περίπτωση που ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερα τμήματα που πρέπει να εκτελεστούν ταυτοχρόνως.»

Στο **αρ. 76** «Κριτήρια επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου» εξειδικεύονται τα κριτήρια (πέραν της **παρ . 2 του αρ. 75**) για τους διαγωνισμούς των δημοσίων έργων (πρακτικά επαναλαμβάνονται οι προισχύουσες διατάξεις του εθνικού δικαίου). Γίνεται αναφορά σε οικονομικούς φορείς που εγγράφονται στο ΜΕΕΠ (ή τα νομαρχιακά μητρώα) κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

Επαναλαμβάνει τις προισχύουσες ρυθμίσεις για συμμετοχή σε έργο που ανήκει σε μια κατηγορία του ΜΕΕΠ (το 90% όλων των εργασιών του έργου), σε διάφορες κατηγορίες ή σε εξειδικευμένες κατηγορίες, σε ενώσεις οικονομικών φορέων.

Δίνεται η δυνατότητα, κατόπιν αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, με **ΥΑ του ΥΠΥΜΕΔΙ** , ύστερα από γνώμη του Τμήματος. Κατασκευών του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, **να προστίθενται στην διακήρυξη επιπλέον όροι** , όταν τούτο ενδείκνυται από το είδος ή την πολυπλοκότητα του προς ανάθεση έργου (**παρ. 2**)

Γίνεται αναφορά σε τάξεις του ΜΕΕΠ και σε δυνατότητα έργων που μπορεί να αναλάβει μια αναβαθμισμένη κοινοπραξία (πλέον ενώσεις οικονομικών φορέων), δηλαδή το 25% της διαφοράς του ανώτατου ορίου. Με **Υ.Α.ΥΠΥΜΕΔΙ** τα όρια αναπροσαρμόζονται (**παρ. 3**)

8. Λόγοι αποκλεισμού οικονομικού φορέα (αρ. 73 & 74)

Το **αρ. 73** περιγράφει τους λόγους αποκλεισμού ενός οικονομικού φορέα σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης.

Σημειώνεται μια ουσιώδης διαφορά μεταξύ των λόγων της **παρ. 4** όπου αναφέρεται ότι οι αναθέτουσες αρχές «*μπορούν να αποκλείουν...*» σε αντίθεση με τις **παρ. 1 & 2** όπου «*οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν ...*». Συνάγεται δηλαδή ότι είναι δυνητικοί, για την αναθέτουσα αρχή οι λόγοι αποκλεισμού της **παρ.4**, οι οποίοι και αναφέρονται κυρίως σε σοβαρά επαγγελματικά παραπτώματα, σε οικονομική κατάσταση (πτώχευση, εξυγίανση κλπ) και στην επιχειρηματική συμπεριφορά του οικονομικού φορέα όπως : στρέβλωση του ανταγωνισμού, μη θεραπεύσιμη σύγκρουση συμφερόντων , πρότερη αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων κλπ.

Δεν δίδονται από το άρθρο λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτών των κριτηρίων αποκλεισμού. Προβλέπεται όμως μια διαδικασία θεραπείας / αντίκρουσης κατά των λόγων αποκλεισμού ενώπιον ειδικής επιτροπής που θα συσταθεί με ΥΑ των συναρμόδιων Υπουργείων.

Το **αρ. 74** προχωρεί σε μια ρύθμιση , που δεν υπήρχε στο προισχύον καθεστώς, και αφορά στις συνέπειες αποκλεισμού οικονομικού φορέα, για τους λόγους του αρ. 73. Σύμφωνα με την **παρ. 1** μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του αποκλεισμός από την συμμετοχή του σε εν εξελίξει και μελλοντικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για εύλογο χρονικό διάστημα. Ο αποκλεισμός δεν δύναται να υπερβεί το χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της καταδίκης με τελεσίδικη απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην **παρ. 1** του αρ. 73 και τριών (3) ετών από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην **παρ. 4** του άρθρου 73 (**παρ. 2**) Ο αποκλεισμός επιβάλλεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού, Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αρμοδίου για θέματα καταπολέμησης διαφθοράς, καθώς και Υποδομών μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της αναθέτουσας αρχής που διαπιστώνει την συνδρομή των λόγων αποκλεισμού.

9. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ (αρ. 44-60)

Στο ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ του νόμου με τίτλο «ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ» (αρ 44 - 52) ορίζονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις που οφείλουν να τηρούν οι αναθέτουσες αρχές ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ για την διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης όπως η τεχνική επάρκεια αναθετουσών αρχών (αρ. 44) η συγκρότηση και τήρηση φακέλου δημόσιας σύμβασης (αρ. 45), διαδικασία για προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων (αρ. 48) η τεκμηρίωση της σκοπιμότητας σύναψης δημόσιας σύμβασης ,η επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, μελέτες κλπ (αρ. 49).

Όλες οι λεπτομέρειες ως προς τις υποχρεώσεις των αναθετουσών αρχών, πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης, αναφέρονται διεξοδικά στις ρυθμίσεις των άρθρων και παρέλκει η αντιγραφή τους στον παρόντα οδηγό

10. ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ (αρ.72)

Ο νόμος προβλέπει τα εξής :

- α) Εγγύηση συμμετοχής έως 2% της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης
- β) Εγγύηση καλής εκτέλεσης σε ποσοστό έως 5% επί της αξίας της σύμβασης εντός ΦΠΑ
- γ) Εγγύηση προκαταβολής ισόποση με προκαταβολή προκαταβολή έντοκη από καταβολής

Οι εγγυήσεις προβλέπεται να εκδίδονται και από ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων

11. ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ (αρ.59)

Ο νόμος ρητά προβλέπει την κατάτμηση των συμβάσεων, υπό προϋποθέσεις

- Δυνατότητα των αναθετουσών αρχών να αναθέτουν μια σύμβαση υπό μορφή χωριστών τμημάτων
- Πρέπει να αναφέρουν τους λόγους της απόφασής τους, που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης

12. Υπεργολαβία (αρ. 58)

Ο νόμος προβλέπει ότι η αναθέτουσα αρχή ζητά από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει σε τρίτους καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει.

*Οι λοιπές διατάξεις που αναφέρονται στο Γενικό μέρος του νόμου και αφορούν την διαδικασία ανάθεσης, εξειδικεύονται σε ότι αφορά στην εκτέλεση των δημοσίων έργων. Για τον λόγο αυτό θα γίνει παρουσίαση τους στο αμέσως επόμενο μέρος **II ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ**. Θα αναλυθούν: 1) Τρόπος κατασκευής 2) Κριτήριο ανάθεσης 3) Τρόποι σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών 4) Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης (πρώην σύστημα μελέτη κατασκευή) 5. Ασυνήθιστες χαμηλές προσφορές 6. Συμβάσεις κάτω των ορίων 7 Διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων 8. Ενστάσεις 9. Κατακύρωση αποτελέσματος διαγωνισμού*

II ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

1) ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (αρ. 134)

Τα δημόσια έργα κατασκευάζονται με βάση τη σχετική εγκεκριμένη μελέτη
α) είτε από **εξειδικευμένους οικονομικούς φορείς** κατά τις κείμενες διατάξεις

β) είτε από τον φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία μέσω κατάλληλης τεχνικής υπηρεσίας. Συνεπώς τα δημόσια έργα κατασκευάζονται από τις επιχειρήσεις που θα είναι εγγεγραμμένες στα επίσημα μητρώα (ΜΕΕΠ)

2) ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων **στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.** (αρ. 86 παρ.1). Δηλαδή πλέον, με την ενσωμάτωση των οδηγιών ΕΕ, το βασικό κριτήριο ανάθεσης των δημοσίων έργων είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Στην **παρ. 2** του **αρ. 86** προβλέπεται όμως και το κριτήριο ανάθεσης «πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά βάσει τιμής» κατ' επιλογή της αναθέτουσας αρχής (δηλαδή το έως σήμερα ισχύον κριτήριο της μειοδοσίας). Αρα ανήκει στην επιλογή της αναθέτουσας αρχής να επιλέξει ως κριτήριο ανάθεσης την μειοδοσία.

Στην ίδια παράγραφο γίνεται αναφορά στο κριτήριο βέλτιστη σχέση ποιότητας- τιμής η οποία εκτιμάται βάσει ποιοτικών/ περιβαλλοντικών ή/ και κοινωνικών πτυχών κριτηρίων, τα οποία αναλύονται στο ίδιο άρθρο. Για την εφαρμογή των κριτηρίων ο νόμος προβλέπει έναν τύπο στην **παρ. 11**. Επίσης προβλέπεται έκδοση εγκυκλίων από τον Υπουργό ΥΠΥΜΕΔΙ, «*ειδικά στις δημόσιες συμβάσεις έργων μελετών, σχετικά με την στάθμιση των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης, τους συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων ανάθεσης που σχετίζονται με την τεχνική προσφορά ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά εκτιμώμενη αξία σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλίνει από τα οριζόμενα*

στις ανωτέρω εγκυκλίους, έπειτα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου (παρ. 15 του αρ. 86)»

Ο νόμος εισάγει ένα νέο κριτήριο ανάθεσης την κοστολόγηση του κύκλου ζωής (αρ. 87). Ο ορισμός του γίνεται στην παρ. 1

« Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής καλύπτει στον προσήκοντα βαθμό μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων ειδών κόστους κατά τη διάρκεια του κόστους ζωής ενός έργου :
α) το κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή (αα. κόστος κτήσης, αβ. κόστος χρήσης αγ. κόστος συντήρησης) β) το κόστος που οφείλεται σε εξωτερικούς περιβαλλοντικούς παράγοντες που συνδέονται με το έργο.»

Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών κλπ μπορεί να καθορίζονται με ΥΑ του ΥΠΥΜΕΔΙ τα κριτήρια της παρ. 2 , οι τρόποι προσδιορισμού και μέτρησης του κόστους του κύκλου ζωής των έργων / μελετών/ υπηρεσιών καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα.

3) ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ (αρ. 95)

Στο άρθρο 95 στην ουσία περιγράφονται τα προισχύοντα συστήματα δημοπράτησης (με εξαίρεση το πρώην σύστημα μελέτη κατασκευή, το οποίο άλλαξε καθεστώς), αλλά πλέον ως «τρόπος υποβολής οικονομικής προσφοράς»

Ο νόμος ορίζει πλέον ότι ο τρόπος συμπλήρωσης οικονομικής προσφοράς (που αντιστοιχίζεται με τα προισχύοντα συστήματα δημοπράτησης των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης, συμπλήρωσης αναλυτικού τιμολογίου, αντιπαροχής, παραχώρησης άλλων ανταλλαγμάτων εκτός από χρήμα ή ακίνητα) εφαρμόζονται όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (δηλαδή σύστημα μειοδοσίας).

4) Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης (πρώην σύστημα μελέτη κατασκευή) (αρ 50)

Στο άρθρο 50 δίδεται και η περιγραφή του πρώην συστήματος ανάθεσης «Σύστημα Προσφοράς Μελέτη Κατασκευή» με το νέο καθεστώς, καθώς πλέον θεωρείται ως είδος σύμβασης, και αναλύεται στο γενικό μέρος των διατάξεων του νόμου. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του είναι :

Εφαρμόζεται σε όλα τα έργα. Εξαιρούνται από το σύστημα : έργα αναπλάσεως και κτιριακά Με ΥΑ μπορεί να εξαιρούνται και άλλες κατηγορίες (παρ.1).

Για την εφαρμογή του συστήματος , σε συνέχεια σύμφωνης γνώμης τεχνικού συμβουλίου αναθέτουσας αρχής (εάν δεν υφίσταται Τεχνικό Συμβούλιο υποκαθίσταται από Τεχνικό Συμβούλιο της ΓΤ Υποδομών), **ΠΡΕΠΕΙ ΣΩΡΕΥΤΙΚΑ** να συντρέχουν τα εξής :

α. ύπαρξη εγκεκριμένης προμελέτης, εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, τεύχους υπολογισμού και τεκμηρίωσης για τον καθορισμό του προϋπολογισμού της αναθέτουσας αρχής και Κανονισμού Μελετών Έργου (ο οποίος συντάσσεται ειδικά για το προς ανάθεση έργο)

β. οι διαθέσιμες μελέτες της αναθέτουσας αρχής συνοδεύονται υποχρεωτικά από όλες τις απαραίτητες σύνοδες υποστηρικτικές μελέτες όπως γεωλογικές , γεωτεχνικές που αντιστοιχούν στο αντίστοιχο στάδιο της μελέτης του κυρίως έργου

γ, η ύπαρξη όλων των στοιχείων της υποπερ. Α' της παρ7 άρ. 45

-Δεν υπάρχει βαθμολόγηση μελέτης. Εξετάζεται μόνο ο έλεγχος πληρότητας και συμφωνίας της μελέτης με τα οριζόμενα στα έγγραφα της σύμβασης και ιδίως με τον Κανονισμό Μελετών Έργου διαπιστώνοντας τη συμμόρφωση ή μη της μελέτης με αυτό(πίνακας συμμόρφωσης).

-Οι οικονομικές προσφορές αποσφραγίζονται πριν από τον έλεγχο των τεχνικών προσφορών. Στη συνέχεια ελέγχονται οι τεχνικές προσφορές των

πέντε (5) πρώτων κατά σειρά μειοδοσίας και καταγράφεται το αποτέλεσμα σε πρακτικό (αρ. 98 παρ. 1 γγ'). Η οικονομική προσφορά είναι κατ' αποκοπή (αρ. 95 παρ. 2 γ')

-Δεν υπάρχουν στάδια ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης τεχνικών προσφορών.

-Επί του ενιαίου πρακτικού δεν προκύπτει να υπάρχει δυνατότητα ένστασης, αλλά αυτό υποβάλλεται προς έγκριση στην αναθέτουσα αρχή του διαγωνισμού.

5. ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΑ ΧΑΜΗΛΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ (αρ. 88)

«Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνει στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής».
(παρ. 1)

Δηλαδή ο νόμος θεσπίζει έλεγχο (υποκειμενικό) στον εντοπισμό των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής και αντικειμενική αιτιολόγηση εκ μέρους των διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων (οι εξηγήσεις υποβάλλονται εντός 10 ημερών). Λεπτομέρειες δίδονται μόνο για το περιεχόμενο των αιτιολογήσεων / εξηγήσεων που θα υποβάλλουν οι οικονομικοί φορείς (παρ. 2)

Ο τρόπος αξιολόγησης των υποβαλλόμενων εξηγήσεων από την αναθέτουσα αρχή αναλύεται στην παρ. 3., και γίνεται σε συνεννόηση με τον προσφέροντα.

Στην (παρ. 6) προβλέπεται και έκδοση εγκυκλίου του Υπουργού ΥΠΟΜΕΔΙ, για την εξειδίκευση των όρων χαρακτηρισμού μιας οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής ανά κατηγορία έργου και μελέτης και ανά

εκτιμώμενη αξία σύμβασης και για την εκτίμηση των παρεχόμενων εξηγήσεων.

6. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ (αρ. 116-118)

Ο νόμος προβλέπει στα άρθρα 116-118 δυο συγκεκριμένους τύπους ανάθεσης :

Συνοπτικός διαγωνισμός (αρ. 117)

Εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των 60.000 € (χωρίς ΦΠΑ)

- Δημοσιεύεται απλοποιημένη προκήρυξη και μπορεί να προσκαλεί επιπλέον τουλάχιστον 3 οικονομικών φορέων
- Οι λεπτομέρειες Διεξαγωγής καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης

Απ' ευθείας ανάθεση (αρ. 118)

Εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη των 20.000 Ευρώ (χωρίς ΦΠΑ)

- Διενέργεια από Υπηρεσίες, χωρίς να απαιτείται η συγκρότηση συλλογικού οργάνου
- Κριτήριο Ανάθεσης είναι η δυνατότητα καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης σε συνδυασμό με την οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου
- Μετά την έκδοση της απόφασης, αυτή δημοσιεύεται στο ΚΗΜΔΗΣ

7 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Ο νόμος προβλέπει νέες διαδικασίες υποβολής και αξιολόγησης προσφορών στις δημόσιες συμβάσεις έργων (άρθρο 98)

Ημέρες διεξαγωγής διαγωνισμών : Τρίτη ή Πέμπτη και ώρα 10.00

Με ΥΑ για διαδικασίες με την πλέον συμφέρουσα προσφορά μπορεί να ορίζεται και άλλη ημέρα,

Για τα νησιά μπορεί να καθορίζεται και μια επιπλέον ημέρα διεξαγωγής της διαδικασίας (με απόφαση Περιφερειάρχων).

Η διαδικασία κατάθεσης / αποσφράγισης είναι όμοια με τον 3669/2008 για την ανοικτή διαδικασία.

Για την πλέον συμφέρουσα προσφορά , ακολουθείται η διαδικασία όπως περιγράφεται αναλυτικά στο **άρθρο 101**

Να επισημανθεί ότι ο νόμος προβλέπει την συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών & δικαιολογητικών (**αρ. 102**). Όπως αναφέρεται στην (**παρ.1**) « Κατά την διάρκεια αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής η Αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους συμμετέχοντες να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν έγγραφα ή δικαιολογητικά μέσα σε εύλογη προθεσμία, όχι μικρότερη από 7 ημέρες».

8. ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Ο νόμος δεν προβλέπει ρητά την υποβολή ενστάσεων κατά του πρακτικού του γνωμοδοτικού οργάνου (πρώην επιτροπής διαγωνισμού.) Αντίθετα προβλέπει μόνο την άσκηση προδικαστικής προσφυγής (άνω και κάτω των ορίων), κατά του εγκριτικού πρακτικού της αναθέτουσας αρχής, ενώπιον της (υπό σύσταση νέας αρχής) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών σύμφωνα με το αρ. **360**

Ενστάσεις υποβάλλονται εντός πέντε (5) ημερών σύμφωνα με το αρ. 127 για τα έργα προϋπολογισμού έως 60.000, προ ΦΠΑ . Για άσκηση ένστασης κατά διακήρυξης/ πρόσκλησης η ένσταση υποβάλλεται μέχρι 5 ημέρες πριν την υποβολή των προσφορών.

Θεσπίζεται **παράβολο 1%** επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης για το παραδεκτό

Η αναθέτουσα αρχή αποφασίζει εντός 10 ημερών επί των ενστάσεων

9. ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Στο **άρθρο 103** περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία ολοκλήρωσης του διαγωνισμού.

-Μετά την αξιολόγηση των προσφορών η αναθέτουσα αρχή ειδοποιεί εγγράφως τον «προσωρινό ανάδοχο» να προσκομίσει τα πρωτότυπα ή αντίγραφα δικαιολογητικά, σε σφραγισμένο φάκελο.

- Η προθεσμία είναι 10 έως 20 ημέρες (**παρ. 1**)

-Εάν δεν προσκομιστούν τα δικαιολογητικά ή εάν είναι ελλιπή, δίδεται προθεσμία πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) ημερών στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει. Η προθεσμία εκκινεί από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδοποίησης στον προσωρινό ανάδοχο (**παρ. 2**)

- Σε περίπτωση υποβολής ψευδών δικαιολογητικών ή μη εμπρόθεσμης προσκόμισης δικαιολογητικών, επιβάλλονται στον προσωρινό ανάδοχο η κήρυξη του ως έκπτωτου και η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής. Η σύμβαση σε αυτή την περίπτωση κατακυρώνεται υπέρ του επομένου στη σειρά διαγωνιζόμενου. (**παρ. 3,4,5**)

- Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την σύνταξη πρακτικού από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο και την διαβίβαση του φακέλου στο αποφαινόμενο όργανο της αναθέτουσας αρχής, για την λήψη απόφασης είτε για κήρυξη έκπτωτου του προσωρινού αναδόχου είτε για κατακύρωση της σύμβασης είτε για ματαίωση της διαδικασίας (**παρ. 6**)

Στο **άρθρο 105** περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού και η σύναψη σύμβασης.

-Η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφα πρακτικών της διαδικασίας σε κάθε διαγωνιζόμενο, εκτός από τον προσωρινό ανάδοχο, με κάθε πρόσφορο τρόπο επί αποδείξει. (**παρ. 2**)

-Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως της σύναψης σύμβασης επέρχονται εφόσον σωρευτικά συντρέξουν τα εξής :

α) άπρακτη πάροδος των προθεσμιών άσκησης των προβλεπόμενων στις κείμενες διατάξεις βοηθημάτων και μέσων στο στάδιο της προδικαστικής και δικαστικής προστασία και από τις αποφάσεις αναστολών επί αυτών

β) ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο σύμφωνα με τα αρ. 35 & 36 του ν. 4129/2013, εφόσον απαιτείται

γ) κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο εφόσον ο τελευταίος υποβάλλει επικαιροποιημένα τα δικαιολογητικά του άρθρου 80, σε συνέχεια σχετικής πρόσκλησης (παρ. 3)

-Μετά την επέλευση των έννομων αποτελεσμάτων της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού , εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

-Η υπογραφή του συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζει η ειδική πρόσκληση, τότε κηρύσσεται έκπιπτος , καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του, και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλλε την αμέσως πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Εάν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παρ. 2 του άρθρου 106.

III ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ο νόμος ρυθμίζει τα ζητήματα εκτέλεσης του δημόσιου έργου στα άρθρα 134-181. Τα άρθρα 129-133 είναι εφαρμοζόμενα στην εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων. Οι βασικές αρχές εκτέλεσης των δημοσίων έργων παρέμειναν ίδιες. Στο συγκεκριμένο μέρος θα παρουσιαστούν οι βασικές διαφορές με το προηγούμενο καθεστώς εκτέλεσης

Η δικαστική επίλυση των διαφορών κατά το συμβατικό στάδιο περιγράφονται στα άρθρα 174-176 , και είναι όμοια με το προισχόν καθεστώς. Έχει προστεθεί το άρθρο 176 όπου εισάγεται η διαιτησία, ως καθεστώς επίλυσης διαφορών. Η διαιτητική ρήτρα μπορεί να εισάγεται στις συμβάσεις δημοσίων έργων, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού έργου.

1.ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ (αρ. 151)

Ο νόμος προχώρησε σε **σύντμηση** της αρχικής προθεσμία ελέγχου έγκρισης ή επιστροφής της αναλυτικής επιμέτρησης στον ανάδοχο, προς διόρθωση και επανυποβολή **σε 45 ημέρες** (αντί του τριμήνου που ίσχυε παλαιότερα, έγινε αποδεκτή η πρόταση της ΠΕΔΜΕΔΕ).

2.ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ (αρ. 152)

Ο νόμος προχώρησε με τις ρυθμίσεις του σε άρση παρερμηνειών του προισχόντος καθεστώτος, ως προς την στιγμή υποβολής των προβλεπόμενων δικαιολογητικών και τις συνέπειές τους(διάκριση έγκρισης και πληρωμής λογαριασμού).

Στην **παρ. 7** αναφέρεται : *«Για την υποβολή, τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών πληρωμής».*

Άρα πλέον δεν απαιτείται να συνυποβάλλονται με τον λογαριασμό τα σχετικά δικαιολογητικά και συνεπώς ο έλεγχος και η έγκριση του λογαριασμού, καθώς και οι προθεσμίες, από πλευρά Διευθύνουσας υπηρεσίας εκκινούν με την υποβολή του.

Στην **παρ. 8** αναφέρεται : *«Προϋπόθεση πληρωμής της πιστοποίησης είναι η προσκόμιση από τον ανάδοχο όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής. Το τιμολόγιο μπορεί να προσκομίζεται μεταγενεστέρως κατά την είσπραξη του ποσού πιστοποίησης»*

Συνεπώς το τιμολόγιο καθώς και τα λοιπά δικαιολογητικά προσκομίζονται για την πληρωμή του λογαριασμού (όχι για την έγκριση).

3.Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά την διάρκεια τους - ΑΥΞΟΜΕΙΩΣΕΙΣ - ΝΕΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ (άρ. 156)

Το άρθρο αυτό, ο τίτλος του οποίου εμπεριέχει και την έννοια των «συμπληρωματικών συμβάσεων», πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό με το άρθρο 132, το οποίο φέρει παρόμοιο τίτλο και αποτελεί αυτούσια μεταφορά του άρθρου 72 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ.

Το αρ. 132 αφορά όλες τις συμβάσεις δημοσίων έργων, παραθέτει τις προϋποθέσεις σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης εργασιών διαζευκτικά, είτε λόγω αναγκαιότητας νέων εργασιών είτε λόγω απολύτως απροβλέπτων περιστάσεων. Δηλαδή θέτει πιο ευέλικτες προϋποθέσεις για τη σύναψη της συμπληρωματικής σύμβασης.

Το άρθρο 156 , που αφορά ειδικά την εκτέλεση δημοσίων έργων δυστυχώς περιορίζει την δυνατότητα του άρθρου 132, και αυξάνει τις προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύουν για τη σύνταξη συμπληρωματικής σύμβασης.

Συγκεκριμένα στις παρ. 1 α & 1 β ορίζεται ότι «1. α)Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη που το συνοδεύουν. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα αν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο, ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και **οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου** όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, να συνάπτει σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες , μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίηση της χωρίς να μεταβάλλουν τη συνολική της φύση. β)Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για την σύνταξη των απαιτούμενων μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες απαγορεύεται να υπερβαίνει το ποσοστό του 50% του ποσού της αξίας της αρχικής σύμβασης, χωρίς την αναθεώρηση και το ΦΠΑ»

Άρα η αναγκαιότητα της εκτέλεσης των εργασιών και οι απρόβλεπτες περιστάσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά για να είναι δυνατή η κατάρτιση συμπληρωματικής σύμβασης

Στην 3^η υποπαρ. της παρ 1 ορίζεται ότι : «Οι συμπληρωματικές συμβάσεις συνολικού ύψους **μέχρι 15%** της αξίας της αρχικής σύμβασης δύνανται να τροποποιούνται άνευ νέας διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης εφόσον πληρούνται αθροιστικά η περίπτωση α' της παρ. 1 και η παρ. 2 του άρθρου 132»

Οι παρ. 1 (περίπτωση α') και η παρ. 2 του άρθρου 132 ορίζουν τα εξής : «..1... α) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς ακριβείς και ρητές ρήτρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρήτρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις. Οι ρήτρες αυτές αναφέρουν το αντικείμενο και την φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που ενδέχεται να μεταβάλλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο».

«2. Χωρίς να απαιτείται επαλήθευση αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' έως δ' της παρ. 4 , αν οι συμβάσεις μπορεί να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, εφόσον η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη των δυο ακόλουθων τιμών : α) των κατωτάτων ορίων του άρθρου 5 και β) του 10% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών και του **15% της αξίας** της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις έργων. Η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλει τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας – πλαίσιο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων».

Δηλαδή μπορεί να καταρτιστεί συμπληρωματική σύμβαση με τον ανάδοχο όταν οι εργασίες είναι κάτω του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης , εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές προβλέπονται στα αρχικά συμβατικά έγγραφα και η συνολική τους αξία είναι κάτω των 5.225.000 ευρώ

Τέλος να επισημανθεί μια διάταξη του νόμου (προτελευταίο **εδάφιο της παρ. 1 αρ. 156**) που περιορίζει τις καταστάσεις όπου απαιτείται η σύνταξη του ΑΠΕ.

«Για τις εργασίες των άρθρων 154 και 155 υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 δεν απαιτείται εκ των προτέρων η σύνταξη Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργσιών (ΑΠΕ) Της παραγράφου 2 ή σύμβασης για την εκτέλεση ή την πληρωμή τους»

Δηλαδή εισάγεται ρύθμιση με την οποία δεν απαιτείται σύνταξη ΑΠΕ για τις απολογιστικές εργασίες του άρθρου **154** και για τις επειγούσες πρόσθετες εργασίες του άρθρου **155**

4.ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΜΙΣΘΩΜΑΤΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ (αρ. 153)

Στο θέμα των προβληματικών (λόγω οικονομικής κρίσης) τριμήνων αναθεώρησης υιοθετήθηκε πλήρως η θέση της ΠΕΔΜΕΔΕ

Στο τελευταίο **εδάφιο της παρ. 7 αρ. 153** αναφέρεται ότι : «Κατ' εξαίρεση για τις συμβάσεις με χρόνο δημοπράτησης πριν το Γ' τρίμηνο του 2012, η αναθεώρηση των τιμών υπολογίζεται από το Δ' τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν με τους ισχύοντες για το Γ' τρίμηνο του 2012 συντελεστές αναθεώρησης και με ελάχιστη τιμή εφαρμογής αυτών ίση με τη μονάδα (1)».

Δηλαδή για τις συμβάσεις με χρόνο δημοπράτησης **πριν το Γ' τρίμηνο του 2012** η αναθεώρηση των τιμών υπολογίζεται από το Δ' τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν με τους ισχύοντες για το Γ' τρίμηνο του 2012 συντελεστές αναθεώρησης και με ελάχιστη τιμή εφαρμογής αυτών ίση με τη μονάδα (1), ενώ

Για τις συμβάσεις με χρόνο δημοπράτησης **μετά το Γ' τρίμηνο του 2012**, ήτοι από το Δ' τρίμηνο του 2012 και εντεύθεν ο σταθερός συντελεστής σ στον τύπο της αναθεώρησης της παραγράφου 6 ορίζεται από τη σχέση s (ή σ) =1. (**παρ. 23 αρ. 153**)

Να σημειωθεί το σοβαρό τυπογραφικό (προφανώς) σφάλμα στην **παράλειψη του βασικού τύπου αναθεώρησης** από την διατύπωση του άρθρου 153.

5.ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ(αρ. 174-176)ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ(αρ. 176)

Όπως προαναφέρθηκε οι διατάξεις για την δικαστική προστασία των άρθρων 174-176 είναι όμοιες με το προϊσχύον καθεστώς.

Ο νόμος εισήγαγε την δυνατότητα διαιτησίας (αρ. 176), που αποτελεί καινοτομία στην εκτέλεση των δημοσίων έργων. Η διαιτητική ρήτρα μπορεί να εισάγεται στις συμβάσεις δημοσίων έργων, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού έργου, και περιλαμβάνεται στα έγγραφα της σύμβασης.

IV ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

IV ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Ο νόμος προχώρησε σε ριζική αναμόρφωση της έννομης προστασίας, σε όλα το πεδίο εφαρμογής του, δηλαδή άνω και κάτω των ορίων, κατά το προσυμβατικό στάδιο, με την σύσταση νέας (προδικαστικής) αρχής με την επωνυμία Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ). Σε ότι αφορά τις ειδικότερες διατάξεις περί δημοσίων έργων κατά την φάση εκτέλεσης της σύμβασης, οι διατάξεις της έννομης προστασίας είναι όμοιες με τις προιοχούμενες διατάξεις, με την προσθήκη του άρθρου περί διαιτησίας.

1. ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΑΕΠΠ) (αρ. 347)

Συστήνεται η ΑΕΠΠ που έχει ως έργο την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των συμβάσεων (πεδίο εφαρμογής άνω και κάτω των ορίων).

Όπως προαναφέρθηκε οι ενστάσεις καταργούνται, και επί του πρακτικού – εκτελεστής πράξης της αναθέτουσας αρχής θα ασκείται προδικαστική προσφυγή.

Η αναλυτική συγκρότηση της ΑΕΠΠ προβλέπεται στο **αρ. 348**

Σε ότι αφορά την οικονομική αυτοτέλεια της ΑΕΠΠ προβλέπεται στο νόμο κράτηση 0.06% εφ' όλων των δημοσίων συμβάσεων που υπάγονται στο νόμο **(αρ. 350 παρ. 3)**

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το πεδίο εφαρμογής για άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ αφορά διαφορές που ανακύπτουν κατά την διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων καθώς και τροποποιήσεις αυτών με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των 60.000 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ανεξαρτήτως της φύσης τους. **(αρ. 345 παρ. 1)**

3. ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ (αρ. 361)

Το αρ. 361 διακρίνει την προθεσμία σε **10** ή **15** ημέρες ανάλογα των κάτωθι περιπτώσεων :

Α) 10ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα εάν η πράξη κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικό μέσο ή τηλεομοιοτυπία

Β) 15ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης πράξης στον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα εάν χρησιμοποιήθηκαν άλλα μέσα επικοινωνίας

Γ) 10ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο 15 ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ

Δ) Σε περίπτωση παράλειψης η προθεσμία για άσκηση προδικαστικής προσφυγής είναι 15ημέρες από την επόμενη της συντέλεσης της προσβαλλόμενης παράλειψης.

4. ΑΣΚΗΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ (αρ. 362)

Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά.

Υπάρχει περίπτωση να προβλέπεται (Κανονισμός **παρ. 7 αρ. 365**) ότι η προσφυγή υποβάλλεται υποχρεωτικά με την χρήση τυποποιημένου εντύπου , που θα κατατίθεται και αυτό ηλεκτρονικά.

Κάθε ενδιαφερόμενος του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα δικαιούται να ασκήσει εντός αποκλειστικής προθεσμίας 10 ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της προσφυγής, παρέμβαση ενώπιον της ΑΕΠΠ. Για την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα ακρίσιμα έγγραφα που έχει στην διάθεσή του.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Η διαδικασία περιγράφεται αναλυτικά στο άρθρο **365** του νόμου.

Να σημειωθεί ότι η ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από 40 ημέρες από την ημερομηνία κατάθεσης της.

6. ΠΑΡΑΒΟΛΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Το παράβολο για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής ορίζεται στο **0,50 % της προσηπολογιζόμενης αξίας της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ με ανώτατο όριο τα 15.000 ευρώ και κατώτατο όριο τα 600 ευρώ (αρ. 363 παρ. 1).**

7. ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Στο αρ. 367 παρ. 1-3 ορίζονται τα σχετικά με την έκδοση της απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής.

Η απόφαση εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 20 ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής.

Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της ΑΕΠΠ.

8. ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Κατά των αποφάσεων της ΑΕΠΠ χωρεί αίτηση ακύρωσης και αίτηση αναστολής, ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Εφετείων (και εκ μέρους των αναθετουσών αρχών).

Η αίτηση αναστολής εκδικάζεται βάσει του άρθρου 52 του πδ 18/89, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη κατάθεση αιτήσεως ακυρώσεως για το παραδεκτό της.

Εξαιρούνται συγκεκριμένες συμβάσεις που υπάγονται στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης αναστολής ανέρχεται **0,1 της χιλιάς** της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των **500 ευρώ** και ανώτερο των **5.000 ευρώ**. Το ½ του ποσού του παραβόλου καταβάλλεται κατά την κατάθεση της αιτήσεως αναστολής και αν η αίτηση απορριφθεί ο αιτών καταδικάζεται στην καταβολή του υπολοίπου ½ με απόφαση του δικαστηρίου.

V ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

V ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΣΗΜΕΡΑ για τα ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

(Μεταβατικές και τελικές διατάξεις)

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι διατάξεις του Ν. 4412/2016 εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις και μελέτες (ΒΙΒΛΙΟ Ι αρ. 3-221) η έναρξη διαδικασίας σύναψης των οποίων (σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 61, 120, 290) **λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου (ήτοι : 8/8/2016)** , εκτός από τις διατάξεις εκείνες για τις οποίες ο νόμος ορίζει διαφορετική ημερομηνία έναρξης, οι οποίες αναλύονται στη συνέχεια **(αρ. 376 παρ. 1)**.

Δεν υπάρχει πρόβλεψη μεταβατικής περιόδου εφαρμογής του νόμου, και η έλλειψη (κατά το παρόν χρονικό διάστημα μετά την ψήφιση του νόμου) των αναγκαίων εκτελεστικών διαταγμάτων καθώς και των νέων προτύπων εγγράφων σύμβασης δημιουργούν κινδύνους κατά την άμεση δημοπράτηση νέων έργων.

ΤΙ ΙΣΧΥΕΙ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ (που εκτελούνται ή δημοπρατήθηκαν) ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Οι διαδικασίες σύναψης σύμβασης που έχουν ξεκινήσει **ΠΡΙΝ** την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, **ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ** και **ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ** σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξης τους.

Κατ' εξαίρεση ισχύει άμεσα η υποχρέωση καταχώρησης στοιχείων στο ΚΜΗΔΗΣ (αρ. 38) και για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος αυτού **(αρ. 376 παρ. 2)**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΝ

Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38 (ΚΗΜΔΗΣ) εξακολουθεί να **ΙΣΧΥΕΙ** η δημοσίευση των προκηρύξεων στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. **(αρ. 376 παρ. 4)**

Κατ' εξαίρεση θα εξακολουθήσει να ισχύει μέχρι την 1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018 η δημοσίευση περίληψης της διακήρυξης σε 2 ημερήσιες εφημερίδες **(αρ. 379 παρ. 10)**.

Κατ' εξαίρεση θα εξακολουθήσει να ισχύει μέχρι την 1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021 η δημοσίευση περίληψης της διακήρυξης στον περιφερειακό και τοπικό τύπο **(αρ. 379 παρ. 12)**.

ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΕΥΧΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΩΝ

Μέχρι την έκδοση νέων προτύπων εγγράφων συμβάσεων έργων και μελετών από την ΕΑΑΔΗΣΥ, **ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΗΔΗ ΙΣΧΥΟΝΤΑ** **(αρ. 376 παρ. 13)**

ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΔΙΑΚΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 6 του άρθρου 38 Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων **(ΚΗΜΔΗΣ)**, ως χρόνος έναρξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης των παρ. 1 & 2 του άρθρου 120 (με τίτλο: Έναρξης διαδικασίας σύναψης σύμβασης) νοείται η ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ **(αρ. 376 παρ. 5)**

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (αρ. 221)

Μέχρι την έκδοση της απόφασης της περ. η της παρ. 8 του αρ. 221, στην οποία προσδιορίζεται και ο χρόνος έναρξης λειτουργίας του Μητρώου, οι **ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ** στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, συγκροτούνται από τεχνικούς υπαλλήλους της αναθέτουσας αρχής, οι οποίοι διαθέτουν τα προσόντα του αρ. 221.

Ρύθμιση για το σύστημα της παρ. 1 του άρθρου 50 (με τίτλο : «Δημόσιες συμβάσεις έργων με αξιολόγηση μελέτης» , σημ. πρώην σύστημα Μ/Κ)

Μέχρι την έκδοση της ανωτέρω απόφασης **ΔΕΝ ΑΝΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ** δημοσίων έργων **(αρ. 376 παρ. 10)** (ση. αφορά μόνο το πρώην σύστημα ανάθεσης Μελέτη / Κατασκευή)

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Οι διατάξεις του **ΒΙΒΛΙΟΥ IV** (αρ. 345 έως 374) με τίτλο «ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ» αρχίζουν να εφαρμόζονται από την **1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017** **(αρ. 379 παρ. 7)**

Οι διατάξεις του **ΒΙΒΛΙΟΥ IV** (αρ. 345 έως 374) διέπουν τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται μετά την **1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017** **(αρ. 379 παρ. 8)**

Η προβλεπόμενη διαδικασία **ένστασης** των άρθρων 98, 99, και 100 εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων της παρ. 2 του αρ. 1 **ΚΑΤΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ** , όταν ισχύσει το **ΒΙΒΛΙΟ IV** (από 1/1/2017) **(αρ. 376 παρ. 12)**

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ ΕΝΑΡΞΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Τα άρθρα του νόμου τα οποία εμφανίζονται στην πίνακα, σύμφωνα με τις μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις του νόμου, θα αρχίσουν να ισχύουν τις ημερομηνίες που αναφέρονται στην πρώτη στήλη του πίνακα

1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 8)	ΒΙΒΛΙΟ ΙV «ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ»	Αρ. 345 έως 374
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	Αρ. 22 Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	ΕΣΗΔΗΣ	Αρ. 36
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	ΕΣΗΔΗΣ	Αρ. 37
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης	Αρ. 79
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	Αρ. 258 Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	ΕΣΗΔΗΣ	Αρ. 259 Πολιτική ασφαλείας του ΕΣΗΔΗΣ
18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017 (αρ. 379 παρ. 2)	e- Certis	Αρ 81 Επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών

Η ισχύς αρχίζει από την δημοσίευση της Υπουργικής απόφασης της παρ. 6 του ίδιου άρθρου (αρ. 379 παρ. 6)	ΚΗΜΔΗΣ	ΑΡ. 38, παρ 3,4 και 9, ΚΗΜΔΗΣ
Η ισχύς του 1^ο εδαφίου της παρ. 4	Πιστοποιημένο Προσωπικό αναθετουσών	Αρ 344 Κατάρτιση και πιστοποίηση

<p>αρχίζει 6 ΜΗΝΕΣ μετά την δημοσίευση του Προεδρικού Διατάγματος της ίδιας παραγράφου.</p> <p>(αρ. 379 παρ. 6)</p>	<p>αρχών / Φορέων</p>	<p>προσωπικού Αναθετούσών Αρχών / Αναθετόντων φορέων</p>
<p>1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018</p> <p>(αρ. 379 παρ. 11)</p>	<p>Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων</p>	<p>Κατάργηση νόμου 3886/2010</p>
<p>1^Η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018</p> <p>(αρ. 379 παρ. 10)</p>	<p>Δημοσίευση περίληψης της διακήρυξης σε 2 ημερήσιες εφημερίδες</p>	<p>Καταργούμενες διατάξεις</p> <p>Αρ. 377παρ. 1 σημ 31</p>
<p>1^η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021</p> <p>(αρ. 379 παρ. 12)</p>	<p>Δημοσίευση περίληψης της διακήρυξης στον περιφερειακό και τοπικό τύπο</p>	<p>Καταργούμενες διατάξεις</p> <p>Αρ. 377παρ. 1 σημ 31</p>